

مقدمه

مناسک حج

مطابق با فتاوی

حضرت آیه الله العظمی امام خمینی (قدس سره)

و رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای دام ظلّه الوارف

مقدمه

بدان که بر هر مکلف که جامع شرایط باشد، وجوب حج به دلیل قرآن و احادیث وارد از نبی اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) و ائمه معصومین (علیهم السلام) ثابت است. حج یکی از ارکان دین است و از ضروریات آن به شمار می رود. ترک حج، با اقرار به وجوب، یکی از گناهان کبیره و با انکار، موجب کفر است. خداوند متعال در قرآن مجید فرمود: {وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتِطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَنِيَّ عَنِ الْعَالَمِيْنَ}.

شیخ کلینی؛ به طریق معتبر از حضرت صادق (علیه السلام) روایت نموده که: هر کس از دنیا برود و حجة الاسلام به جا نیاورد، بدون اینکه او را حاجتی ضروری باشد یا آن که به جهت بیمار شدن از آن باز ماند یا آن که پادشاهی از رفتن آن جلوگیری نماید، چنین کسی در حال مردن، به یهودیت یا نصرانیت از دنیا خواهد رفت.

این آیه و این روایت، در اهمیت حج و وجوب آن کافی است و روایات بسیاری در این دو قسمت وارد شده که این مختصر، گنجایش ذکر آنها را ندارد و چون که مستحبات حج بیش از آن است که در این رساله بیان شود، لذا به بیان مقداری از آنها اکتفا کرده و بقیه را به کتب مفصله وا می‌گذاریم که به جا آوردن آنها به امید ثواب اشکالی ندارد.

و نظر به این که این مناسک برای فارسی زبانان می باشد و تکلیف آنها عمره و حج تمتع است، اکتفا به بیان احکام آنها شد و قبل از شروع در مناسک، که مشتمل است بر دو باب و چند فصل و مسائلی چند، بعضی مسائل و شرایط وجوب حجة الاسلام و بعضی مسائل نیابت و وصیت به حج و چند مسأله دیگر بیان می شود:

[۱] م - حجة الاسلام که حج واجب بر شخص مستطیع است، بیش از يك مرتبه در تمام عمر واجب نیست.

[۲] م - وجوب حج، بر شخص مستطیع فوری است؛ یعنی واجب است در سال اول استطاعت به جا آورد و تأخیر آن جایز نیست ۲ و در صورت تأخیر، واجب است در سال بعد انجام دهد و همچنین....

[۳] م - اگر درک حج، بعد از حصول استطاعت، متوقف بر مقدماتی مثل سفر و تهیه اسباب آن باشد، تحصیل آن واجب است؛ به طوری که در همان سال به حج برسد و در صورتی که شخص کوتاهی کند و به حج در آن سال نرسد، حج بر او مستقر می شود که باید در هر صورت بعداً به حج برود، هر چند استطاعت از بین برود.

۱. اگر انکار هر یک از ضروریات دین به انکار رسالت یا تکذیب پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) یا وارد کردن نقصی به شریعت منجر شود، باعث کفر و ارتداد است (اجوبة الاستفتائات، س ۳۳۶)

۲. و به تأخیر انداختن آن بدون عذر جایز نیست و اگر به تأخیر اندازد معصیت کرده است و حج بر ذمه او باقی است. (مناسک حج، م ۲۴)